

Η ΒΙΑ ΤΟΥ ΦΟΝΤΑΜΕΝΤΑΛΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Α. Ὁ Χριστός ρωτάει τούς μαθητές τοῦ Ἰωάννη τοῦ Βαπτιστῆ οἱ ὅποιοι Τόν πλησίασαν:

«Τί ψάχνετε;».

Καί ἐκεῖνοι, συνεχίζοντας τήν ἐρώτηση, τοῦ λένε:

«Διδάσκαλε, ποῦ μένεις;».

Ἡ στιχομυθία ἔχει ἐξωτερικά ἀπλᾶ ἀνθρώπινα στοιχεῖα, ὅμως ἴσως νά ἔχει καί ἐσωτερική οὐσιαστική ἀναζήτηση ἀνεύρεσης νοήματος ζωῆς! Δέν ἔκαναν ἔρευνα περιέργειας (κουτσομπολιό...!) ὁ Ἰάκωβος καί ὁ Ἰωάννης! Οἱ ἀναζητήσεις τους εἶχαν ἀπαιτήσεις μᾶς ποιοτικῆς ζωῆς μέ νόημα καί σκοπό, πέραν τῆς ἀπλῆς ἐπιβίωσης. Ἦδη ἀποζητοῦσαν καί συμβουλευόντουσαν καί ζοῦσαν κοινά σέ ἓνα ναζιραῖο – μοναχό, δηλαδή τόν ἐρημίτη Ἰωάννη τόν Βαπτιστή. Ὁ Ἰωάννης δέν θέλει τούς μαθητές του νά ἐπαναλαμβάνουν ἀπλῶς τά μαθήματα πού ἔμαθαν, ἀλλά νά εἶναι ἄνθρωποι ἐλεύθεροι. Τούς διδάσκει νά στοχεύουν ψηλά καί νά ἀγωνίζονται πολύ, γιατί τίποτε μεγάλο δέν κατορθώνεται χωρίς κόπο. Τούς διδάσκει το ἄκόμα σπουδαιότερο ὅτι «Δέν γινόμαστε σπουδαῖοι πατώντας ἄλλους...!»

«Καί μιά μέρα ἦσαν μαζί ὁ Ἰωάννης καί δύο μαθητές του καί, παρατηρῶντας προσεκτικά τόν Ἰησοῦ πού περπατοῦσε, τούς λέει: "Νά ὁ ἀμνός τοῦ Θεοῦ..." Ὅταν ἄκουσαν οἱ δύο μαθητές νά λέει αὐτό, τόν ἄφησαν καί ἀκολούθησαν τόν Ἰησοῦ» (Ἰωάν. 1, 35-38).

Ζοῦσαν πλέον μαζί Του. Ἄκουσαν διδασκαλίες συγχώρησης ἁμαρτιῶν, διάκρισης συνθηκῶν (διέλευσης διά τῶν σποριῶν), θεραπείας ἐν Σαββάτῳ, συναναστροφῆς μέ κάθε πρόσωπο ἀνεξαρτήτως τῆς κοινωνικῆς ποιότητος (ἀφοῦ ἡ ὄντως ποιότητα εἶναι καρδιακή), τρόπου ἀντιμετώπισης τῶν δεδομένων (παλαιοί καί νέοι ἄσκοί), ἐλευθερίας ἀπό τά ἐξωτερικά καί ἐστίασης τῆς προσοχῆς

στά έσωτερικά του ανθρώπου (τί έστί ευοπώτερον ειπείν άφένονται σοι αί άμαρτίαι, ή άρον τόν κράββατον;).

Είδαν θεραπείες, λεπρών, χολών, συγκύπτουσας, παραλύτων, δαμονισμένων. Είδαν θαύματα, αλείας έντυπωσιακής, διάγνωση καρδιακών (όχι βιολογικά) άσθενειών-άμαρτημάτων.

Άκουσαν διδασκαλίες για άπόχτηση πνευματικού περιχομένου και κριτηρίων [άφρων πλούσιος – Σαμαρείτης – δέκα παρθένοι – διαχείρισης ταλάντων – διαχείρισης άρμοδιότητας (πιστός οικονόμος)]. Για την άξία των πραγμάτων (ψυχή, σώμα και αναζήτηση της Βασιλείας). Για την έτοιμότητα του πότε ή ζωή κλείνει και τί προετοιμασία χρειάζεται (όσφυες περιεζωσμένοι και λύχνοι καιόμενοι). Για τί σύνεση του να παρατηρεί κάποιος (τί δέ και άφ' έαυτών ού κρίνετε τό δίκαιον). Για την κοινή ανθρώπινη μοίρα (έάν μή μετανοήσετε πάντες όμοίως άπολύσθε). Για την άκαρπο συκιά. Για την άξιολογική ταξινόμηση των θεμάτων της ζωής (ζεύγη βοών – άγρόν ήγόρασα – γυναίκα έγημα) και για άλλα πολλά...

Και τό σπουδαιότερο, τούς ύπεδείχθη: Ποιάς ποιότητας είναι ό Πατέρας των πιστευόντων!

Αυτός ό Πατέρας που τρέχει στά βουνά να βρεί τό χαμένο πρόβατο, να τό έπαναφέρει μέ δικό του κόπο (έπί των ώμων του) ΠΑΝΤΟΤΕ σέ συνθήκη έλευθερίας! Δέν τό έδεσε όταν τό επέστρεψε! Άνετα την έπομένη θά μπορούσε να ξαναφύγει!

Πού αναζητά ό,τι χάσει (άπολεσθείσα «δραχμή») και χαίρει επί τη εύρέσει.

Και τό θεμελιακότερο στέκεται μέ θυσιαστική άγάπη άπέναντι στά παιδιά του. Σ' αυτά που θέλουν να είναι κοντά του (έστω και μέ άνέκφραστες σκοπιμότητες συμφεροντολογικές) και αυτά για τά όποία είναι, κατά τό προφητικό... «βαρύς και βλεπόμενος», και φεύγουν μακριά Του θεωρώντας αυτονόητο δικαίωμα την περιουσία Του...! Ένας Πατέρας που περιμένει αυτόν που έφυγε και προσπαθεί να συνεντίσει αυτόν που σωματικά παρευρίσκεται, αλλά αυτοέγκλειστος στον έγωισμό των προσωπικών του «ανάγκων» και, στήν, μέ στοιχεία ζήλειας, κριτική των ενεργειών του άδερφού του! Ό Πατέρας γίνεται άγκαλιά μονίμως άνοιχτή (μās τό έδειξε επί του Σταυρού καρφώνοντας την άνοιχτή, εις κοινήν θεάν και διδασκαλίαν) σ' όσους θέλουν να σκέφτονται.

Πρίν άπ' όλα αυτά, μαζί μέ όλα αυτά, μετά άπό όλα αυτά, καταστατικός χάρτης της ποιότητας που γεννιέται άπό την σχέση του ανθρώπου μέ τόν Χρι-

στό είναι ή διδασκαλία Του επί του Όρους. Οί λεγόμενοι Μακαρισμοί. Έμπεριέχονται στά δυό από τά τέσσερα Εὐαγγέλια. Στό κατά *Ματθαῖον* (5, 3-12) καί στό κατά *Λουκᾶν* (6, 20-26). Εἶναι τό προτεινόμενο μέτρο πνευματικῆς υἰείας γιά τούς Χριστιανούς, τό όποιο «ἀποχτῶντας» γίνονται μακάριοι – «εὐτυχεῖς» – «ύγιεῖς» πνευματικά.

α. Οὐσιαστική ταπείνωση – αὐτογνωσία μέ τήν όποία γίνονται «κάτοχοι» τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν.

β. Δυνατότητα νά θλίβεται κάποιος γιά τό κακό πού ὑπάρχει στά ἀνθρώπινα.

γ. Νά ἔναι γεμᾶτος εἰρηνική καλοσύνη.

δ. Νά πεινάει καί νά διψάει ὄχι μόνο βιολογικά ἀλλά καί γιά τίς ἀρετές.

ε. Νά ἔχει καλοσύνη γιατί ἔτσι θά βρεῖ καλοσύνη.

στ. Νά ἔχει καθαρή καρδιά γιατί ἔτσι θά δεῖ τόν Θεό, ἀφοῦ τά όμοειδῆ ταυτοτικά ἔλκονται.

ζ. Νά ἔναι πηγὴ εἰρήνης, δηλαδή ἕνας γιός τοῦ Θεοῦ σάν τόν Χριστό.

η. Χάριν τῶν ἀρετῶν / «δικαιοσύνη» νά ἔχει διωχθεῖ, καί τότε θά πάρει ἀμοιβή τήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

θ. Νά τόν ἔχουν ὀνειδίζει καί ἀπορρίπτει καί νά ἔχει ἀκούσει χίλιες συκοφαντίες λόγω τῆς σχέσης του μέ τόν Χριστό.

ι. Μετά ἀπ' ὅλα αὐτά ή καρδιά γεμίζει χαρά καί ἀγαλλίαση καί «μισθός» πολὺς τόν περιμένει.

Τά δυστύχημα εἶναι ὅτι πολλές φορές μετά ἀπ' ὅλα ταῦτα, ἀρχίζει ή τραγωδία.

Αὐτοί πού ἦταν οἱ πρῶτοι μέτοχοι ὅλων τῶν παραπάνω, οἱ ἀπόστολοι...

I. Μαλώνουν γιά τό ποιός εἶναι μεγαλύτερος σέ ἐξουσιαστική θέση... (*Λουκ.* 6, 46).

Ό Χριστός τούς προτείνει ὑπομονετικά τήν ἀγαπητική εἰλικρίνεια τῶν παιδιῶν...

II. Έμποδίζουν κάποιους νά μιλάνε γιά τόν Χριστό καί νά ἐκδιώκουν δαίμονες στό ὄνομά Του (*Λουκ.* 6,50).

Ό Χριστός τούς λέει γιά τήν κοινωνία μαζί Του στήν όποία ὅλοι εἶναι καλεσμένοι καί κανένας δέν ἀποκλείεται ἀπό αὐτό.

III. Καί ἔρχεται ή ἀποθέωση ἀπό τόν μαθητή τοῦ Βαπτιστή, τόν Ἰωάννη

όταν τούς εξωπετοῦν στή Σαμάρεια, πού λέει στόν Χριστό (θεωρῶντας Τόν θιγμένο... ὅπως αὐτός): «Κύριε, θέλεις εἰπῶμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς, ὥς καὶ Ἡλίας ἐποίησε;» (Λουκ. 9, 54-55).

Τότε ὁ Χριστός «ἀπελπισμένος» θυμῶνει πλεόν καὶ τούς ἐπιτιμᾷ εἰρωνευόμενός τους: «ΟΥΚ ΟΙΔΑΤΕ ΠΟΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΕΣΤΕ ΥΜΕΙΣ»!

«Δέν ξέρετε (δέν καταλάβετε) τίνος Πνεύματος εἴστε σεῖς».

Β. Ἡ ἀπορία-θέμα: Τίνος πνεύματος εἶναι φορέας κάθε ἄνθρωπος, εἶναι ὑπόθεση διαχρονική. Μόνη της ἡ ἐξωτερική συνθήκη δέν ἀπαντᾷ ἀσφαλῶς... Ἡ ἐν ἐπιγνώσει, καὶ τό χειρότερο, ἡ ἀνεπίγνωστη ὑποκρισία, κάνει ἀφανῆ καὶ ἀσαφῆ τὰ κίνητρα καὶ κρύβει τό πνεῦμα τους.

Ἡ διαστροφή τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη καὶ τὰ ὑπόλοιπα, ὅπως περιγράφονται ἀπὸ τόν Ἀπόστολο Παῦλο *στήν ἐπιστολή πρὸς Γαλάτας* 5, 22-24, ἀλλοιώνει τὰ θεμέλια τῆς χριστιανικῆς ζωῆς καὶ αὐτό φανερῶνεται μέ τὴν ἀλλοίωση τῆς ἐπόμενης τριάδας τῶν καρπῶν τοῦ ἁγίου Πνεύματος: τῆς Μακροθυμίας, τῆς Χρηστότητας καὶ τῆς Ἀγαθοσύνης!!! Οἱ ὅποιοι καρποὶ προσδιορίζουν -ρυθμίζουν τὴν στάση μας ἀπέναντι στοὺς συνανθρώπους. Χωρὶς μακροθυμία, χωρὶς χρηστότητα (ἐντιμότητα – ἀλήθεια – εὐλικρίνεια), χωρὶς ἀγαθοσύνη (ἐντιμότητα, ἀλήθεια, εὐλικρίνεια) ἡ πίστη (= ἐμπιστοσύνη αὐτοπαράδοσης στὰ «χέρια» τοῦ Χριστοῦ) γίνεται ἰδεολογία. Ἡ ἀλήθεια ὅμως τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι ἰδέα πρὸς ἐπιβολὴν ἀλλὰ φανέρωση τοῦ Προσώπου Του πρὸς κοινωνίαν.

Ὅταν πελώρια θέματα διαστραφοῦν, γίνονται δαμονικά. Ὁ διάβολος ἄλλωστε προέκυψε ἀπὸ ἀρχαγγέλους... ὄχι ἀπὸ ποντίκια! Ὅταν μέσα στή ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας ἐμφανίζονται φαινόμενα σκληρότητας, καταδίκης, περιφρόνησης ἢ καὶ μίσους, αὐτὰ δέν ἀποτελοῦν (ὅπως συνήθως θέλουν νά τὰ παρουσιάζουν οἱ ἐκφραστές τους) «ζῆλον Θεοῦ» ἀλλὰ παραμορφωτικὴ ἀρρώστια. Εἶναι ζῆλος «οὐ κατ' ἐπίγνωσιν». Διηλεκτικὴ ἀπόλυτη προσκόλλησις στό γράμμα τῶν Βιβλικῶν κειμένων (εἰς βάρος καὶ ἀλλοιώνοντας τό Πνεῦμα τους). Φοβικὴ στάση ἀπέναντι στόν σύγχρονο κόσμο καὶ τὰ θέματα πού φέρνει, καὶ οὐσιαστικὴ ἀδυναμία διαλόγου. Μόνον ἐκτόξευσις βελῶν – τσιτάτων, πρὸς κατατρόπωσιν ἀντιπάλων. Ἔτσι βλέπει ὁ φονταμενταλισμὸς τοὺς ἀδελφούς.

Ἡ ἐπὶ κλήσις τῆς παραδόσεως εἶναι ἡ συνήθης «προστατευτικὴ» ἀσπίδα. Ἡ παράδοσις ὅμως εἶναι αὐτό πού λέει ἡ ἴδια ἡ λέξις. Εἶναι τὰ «περιουσιακά» (μέ τὴν οὐσιαστικὴ ἔννοια) στοιχεῖα πού πῆραμε ἀπὸ «ἀπὸ τοὺς γονεῖς μας»,

πρᾶγμα πού γεννάει: συνέχεια, κίνηση, ζωή! Όχι ἀπολίθωση, οὔτε... replay σχημάτων τοῦ παρελθόντος.

Μιά τέτοια τοποθέτηση καί στάση φανερώνει φυσικά καί φόβο μπροστά στήν ἐλευθερία. Πρᾶγμα πού ἐκφράζεται μέ ἀγωνία νά ἀποφευχθεῖ ἡ πιθανότητα λάθους, μέ τήν θεσμική καί τυπική ἐπανάληψη... «ὅπως πάντοτε γινόνταν»!. Γιά τόν φονταμενταλιστή ... ἡ κατάψυξη εἶναι... παράδεισος. Ἡ ἐλευθερία εἶναι ρίσκο πού ἀπαιτεῖ ἐμπιστοσύνη στόν Θεό! Όπου, ἐν τέλει, λείπει ἡ ἐμπιστοσύνη-πίστι (ἀφοῦ ὁ Θεός «διαβάζεται» ὡς ἐπουράνιος χωροφύλακας καί δυνάστης πού στέλνει στήν κόλαση ὅταν ὑπάρξει «παράβαση» καί λάθος), τότε ἀναλαμβάνουν τά φιξαρισμένα ὀχήματα νά ἐξασφαλίσουν βεβαιότητες...

Παράδοση εἶναι ἡ ζωντανή πίστι τῶν νεκρῶν! Παραδοσιοκρατία εἶναι ἡ πεθαμένη πίστι τῶν ζωντανῶν! Fundamentals εἶναι οἱ θεμελιώδεις ἀρχές. Εἶναι ἡ γῆ πάνω στήν ὁποία σπέρνεται ἡ τροφή καί χτίζεται ἡ κατοικία ἡ ἀνθρώπινη. Εἶναι ἡ βάση πού (πρέπει νά...) μοῦ ἀναπτύσσει τήν ἐλευθερία καί τίς δυνατότητες. Όχι νά μέ ἐγκλωβίζει σέ... ὁμφαλοσκοπισμῷ παγανιστικό τελικά! Οἱ θεμελιώδεις ἀρχές δέν εἶναι φυλακή. Εἶναι ἡ βάση τῆς ἐλευθερίας τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Εἶναι τά κριτήρια ἀξιολόγησης τῶν διλημμάτων. Εἶναι ἡ ἀπόλυτη ἀνάγκη νά πατάω σταθερά γιά νά μπορῶ νά «βλέπω-ἀξιολογῶ» τά γύρω μου συμβαίνοντα. Ἡ πίστι φυσικά δέν εἶναι... γραμμή κομματική. Εἶναι ὅμως καταλύτης πού καθαρίζει τά μίγματα. Καί ὅλοι ξέρουμε ὅτι... εἴμαστε «γκρί»! Όταν τό συνειδητοποιήσουμε (μετάνοια) τότε ἀρχίζει ἡ προσπάθεια πρόσθεσης στό μίγμα, λευκοῦ, πού θά τό κάνει φωτεινό καί ὄχι μαύρου, πού θά τό ΚΑΝΕΙ... ἔρεβος.

Μέ ἓνα «πεθαμένο πτώμα στήν πλάτη» (ταινία *Οἱ τρεῖς ταφές του Μελκιάδης Ἑστράδα*), ὅταν ὁ ἄνθρωπος θελήσει νά συνυπάρχει στό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, γίνεται ἐστία μολυσματικῆς ἐξάπλωσης... «νοσηρῆς θεολογίας»! Ὁ ἄνθρωπος ἀρχίζει νά... ταυτίζει μέ τόν ἑαυτό του, αὐτό πού πιστεύει. Ἡ πίστι γίνεται προέκταση τοῦ «ἐγώ» ὅχι σέ σχέση μέ τόν Θεό... σχέση αὐτοπαράδοσης! Δέν ἀμφιβάλλει ποτέ. Οὐσιαστικά δέν μαρτυρεῖ γιά τήν ἀλήθεια, ἀλλά, σιωπηρά ἢ καί ἡχηρά, φωνασκεῖ «ἐγώ κατέχω τήν ἀλήθεια». Ἔτσι ἡ ἀλήθεια γίνεται... σφυρί στά χέρια ἀνθρώπων πού φοβοῦνται καί σκληραίνουν (χάνουν τήν δυνατότητα νά ἀκοῦνε, νά διακρίνουν καί νά ἀγαποῦν) καί καταλήγουν νά ἐκφράζονται μέ ἀπαράδεκτη φραστική, ἀλλά καί ὠμή βία πρὸς τοὺς διαφωνοῦντας. Μπορεῖ κάποιος φορές νά λένε σωστά πράγματα, ὅμως ὁ λάθος τρόπος τὰ ἀκυρώνει γιατί «τό καλόν οὐκ ἐστὶν καλόν ἐάν μὴ καλῶς γένηται». Αὐτός δέν εἶναι τρῶ-

πος ζωής της παραδόσεως, είναι.... όχύρωση μέσα σ' αυτήν! 'Η 'Εκκλησία όμως είναι Μυστήριο, όχι φρούριο για ανασφαλείς που παντοῦ βλέπουν έχθρους καί κινδύνους... «'Η παράδοση δέν είναι λατρεία τῆς στάχτης, ἀλλά τό συνδαύλισμα τῆς φωτιᾶς. Δέν είναι μουσεῖο, ἀλλά ἡ ἐγγύηση τοῦ μέλλοντος» (G. Mahler).

Τό ὅλο θέμα «παίζεται» σέ ψυχολογική βάση καί καταντάει στήν ἀρχαιοελληνική παροιμία «οὐ μέ πείσης, κᾶν μέ πείσης». 'Η ἀντιμετώπισή τους ἀπό τά θεσμικά ποιμαντικά ὄργανα τῆς 'Εκκλησίας δέν πρέπει νά εἶναι μόνο ἓνας (σωστός...) διδακτισμός ἀλλά καί μιᾶ φροντίδα πού θά ἀναρεῖ τό λάθος, νά θεωρεῖται τό... σφυρί ὡς ἀλήθεια!

'Η θεραπεία αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων μόνον μέ ὑγιά ἐλεύθερη σαφή τοποθέτηση ἀγάπης πρέπει καί μπορεῖ νά ἐπιτευχθεῖ. Μέ τήν φανέρωση τῆς ὑγιοῦς ἀγάπης πού δέν εἶναι... σφυρί πού παντοῦ «βλέπει πρόκες» γιά κάρφωμα ἀλλά μιᾶ ἀνοιχτή ἀγκαλιά σάν τοῦ Χριστοῦ στόν Σταυρό. Διπλαδὴ μιᾶ ἀγκαλιά πού δέν κλείνει.

Θά κλείσω τίς... διμερεῖς σκέψεις μου (πῶς ὁ κίνδυνος ὑπῆρξε καί... στοὺς ἀποστόλους καί πῶς μπορεῖ νά τόν ἀντιμετωπίσει ὁ ὑπεύθυνος κληρικός σήμερα) μέ ἓνα κείμενο... θεμελιακό... (φονταμενταλιστικό)...

«Πόσο συχνά οἱ χριστιανοὶ προτίμησαν νά ἐπιλέξουν πλευρές στήν 'Εκκλησία, χωρίς νά συνειδητοποιήσουν ὅτι πλήγωναν τήν καρδιά τοῦ Χριστοῦ! Πόσες φορές προτίμησαν νά ἐπευφημοῦν τό δικό τους κόμμα, ἀντὶ νά εἶναι ὑπηρέτες ὅλων. Νά εἶναι προσοδευτικοὶ ἢ συντηρητικοὶ ἀντὶ νά εἶναι ἀδελφοὶ καί ἀδελφές. Νά εἶναι στά "δεξιά" ἢ στά "ἀριστερά", ἀντὶ νά εἶναι μέ τόν Ἰησοῦ. Νά παρουσιάζονται ὡς "φύλακες τῆς ἀλήθειας" ἢ "πρωτοπόροι τῆς καινοτομίας", ἀντὶ νά βλέπουν τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς ὡς ταπεινά καί εὐγνώμονα παιδιὰ τῆς Ἁγίας Μητέρας 'Εκκλησίας. 'Όλοι μας εἴμαστε παιδιὰ τοῦ Θεοῦ, ὅλοι ἀδελφοὶ καί ἀδελφές στήν 'Εκκλησία, ὅλοι μας πού ἀπαρτίζουμε τήν 'Εκκλησία, ὅλοι μας. 'Ετσι θέλει ὁ Κύριος νά εἴμαστε. Εἴμαστε τά πρόβατά Του, τό ποῖμνιο Του, καί μπορούμε νά εἴμαστε ἔτσι μόνο μαζί Του καί ὡς 'Ενα».